

A dolmányos varjú, akiről az alábbiakban szó lesz, eredetileg egy harminchat éves, nő, családos férfié volt. Legjobb lesz, ha mindjárt el is nevezem Szabó Gyurinak, függetlenül attól, hogy tényleg így hívnák, amennyiben létező

28 Márton László

A VARJÚ

személy volna. Állítólag az erdőben találta, már-mint Szabó Gyuri a varjat, még amikor az erdőgazdaságban dolgozott. Fölnevelte, és hagyta, hogy szabadon mozogjon a ház körül. Még az evezőtollait

sem nyírta le. Így aztán nem csoda, hogy a dolmányos varjú egyszerre csak fogta magát, és jól elrepült. Máskor is előfordult, hogy elrepült, ez gyakori eseménynek számított, de néhány perc múlva mindig visszatért. Leírt néhány kört a ház, a kert, az utcák fölött, majd, mint aki a fészkébe kívánczik vissza, csakhamar ismét ott álldogált a kerekas kút vasfedelén. De amikor utoljára emelkedett a magasba, nem tért vissza sem percek, sem órák múlva. Biztosra vette a Szabó család, hogy agyonütötték vagy lelőtték, ahogy ez rendszerint történik az olyan megszelídített vad madarakkal, akik otthagynak gazdájukat, gyanútlanul és személyválogatás nélkül közelítenek ismeretlen emberekhez.

Állítólag tudott egy nyomdafestéket nem tűrő szitkozódást vagy káromkodást, melynek R hangjait hosszan, erőteljesen ropogtatta, de én ezt sohasem hallottam tőle, és abban sem vagyok biztos, hogy a dolmányos varjú megtanítható vagy rávehető a mégoly embertelen emberi beszéd hiteles utánzására. Mert a szajkó és a holló, az igen, de ebben a történetben nem szajkó, nem is holló szerepel.

Szabó Gyuri – de nevezhetjük úgy is, hogy ifj. Szabó György – képviselőjelöltként indult a 2006-os önkormányzati választáson, de nem került be a testületbe. Egyszóval, fiatal kora ellenére tekintélyes ember. Újabban pedig a polgármesteri hivatal munkatársaként *ezeket* felügyeli, és ennek megfelelően reggel 6-kor kint van a helyszínen, ahol már gyülekeznek az *ezek*, mert aki *ezek* közül nincs ott reggel 6-kor, az 1-sején vagy 2-sodikán, de legkésőbb 3-madikán tutifix, hogy nem kapja meg a segílyt, amit *ezek* még aznap vagy otthagynak a kocsmapulton, az Arany Hörcsögben, vagy elvesztik a nyerőgépen, szintén az Arany Hörcsögben. Jellemző, hogy vendéglő, ahol terített asztalon tányér helyezkedik el, 10 kilométeres körzetben egy sincs, nem is volt, nem is lesz, mert nem éri meg. A polgárnak vagy nincs rá pénze, vagy ha volna is, nem ott fogja elkölteni. Bezzeg az Arany Hörcsögnek szinte mindig nagyon jó a forgalma, vagy ha mégsem mindig nagyon jó, akkor is 1-sején vagy 2-sodikán, de legkésőbb 3-madikán szinte mindig nagyon jó.

Ezek nagyon ledurrant, leépült, leamortizálódott emberek, szinte már nem is emberek, bár az emberekkel állítólag korlátlanul tudnának kereszteződni, már amennyiben az emberek nem iszonyodnának *ezeztől*.

Ezek csak azzal törődnek, hogy mikor szophatják ki a féldecis ampullából az alkoholtartalmú szeszeseztalt úgy, hogy azt lehetőleg 29 senki se vegye észre, mert *ezek* még azt se merik bevállalni, hogy folyton az ampullán jár az eszük. Aztán az üres ampullát persze, hogy eldobják, és csodálkoznak, hogy az persze, hogy hangosan csörömpöl.

Én se szívesen kelek fel reggel 5-kor, hogy aztán 6-kor kint legyünk a helyszínen, de így legalább $\frac{1}{2}$ 2-kor végzünk, mert ha 8-kor kezdénénk, akkor $\frac{1}{2}$ 4-ig lennénk a helyszínen, és *ezek* $\frac{1}{2}$ 2 után, de néha már $\frac{1}{2}$ 1 után is tökéletesen hasznavehetetlenek.

Tökéletesen alkalmatlanok rá, hogy bármit is elkezdjenek vagy befejezzenek.

Tökéletesen képtelenek odafigyelni az emberre. *Ezek* még saját magukra sem figyelnek.

Mondom *ezeknek*: „Hé, figyelj már ide egy kicsit! Gondolkoztál te már azon, hogy mi keresnivalód van ezen a földön és köztünk itt a településen?” De a feldolgozatlan fehérjehalmaz nem gondolkozott még soha, mert *ezek* nem gondolkoznak.

Na most nem akarok ellentmondani önmagamnak, de azért vannak *ezek* közt is jó fejek. Itt van pl. Hadi Bandi, csak hát persze Hadi Bandi, az nem egészen *ezek*, mert ő azért 75%-ban egy magunkfajta, még akkor is, ha támadt egy kis problémája a rendőrséggel, és azt a 60.000 forintot, ami a nemzeti valuta váratlan gyengülése után kb. 200 eurónak felel meg, nem akarja, de nem is tudja kifizetni. Úgyhogy inkább ledolgozza, mintsem leüli, mert ülni unalmas. Dolgozni is unalmas, de dolgozni csak naponta 7 és $\frac{1}{2}$ órát kell, ülni meg naponta 24 órát, mert aki ül, az akkor is ül, amikor fekszik vagy járkal.

A mai napon a helyszín a Dózsa György utcának abban a kanyarulatában található, ahol az általános iskola felső tagozata várja a tanulókat (az alsó tagozat a Werbőczy utcában van), és ahol a helyi viszonyokat hézagosan ismerő gépkocsik egyformán ütnek el kóbor kutyát, kerékpárost és gyalogost. A felső tagozat szomszédságában a Srófék háza áll, hosszú, keskeny udvarral, szerelőműhellyel. Hadi Bandi, akinek több önérzete van, mint *ezeknek*, és a füle is jobb, egy pillanatra megpihenteti a szorgalmas lapátot: „Sróf Pistinek már megint rossz kedve van, Sróf Pisti már megint szidja az Istennek az anyukáját!” És valóban: a szerelőműhelyből sortűzként záporozik a Szabó család számára meghittent ismerős káromkodás, trágáran durrogó és berregő mássalhangzóival.

Sróf István, amikor még Pisti volt, együtt járt ifj. Szabó Györggyel, akkoriban Gyurival a szomszédos felső tagozatba, de úgy látszik, a gyerekkori barátságból – talán egy régebben kölcsönként és meg nem adott jelentéktelen összeg miatt – nem sok maradt, nem járnak át egymáshoz.

30 Így tehát, noha településünkön állítólag mindenki odafigyel mindenkire, egyikük nem tudta, hogy a másik hazahozott az erdőből és otthon fölnevelt egy dolmányos varjat, a másik viszont még csak nem is hallott róla, hogy az egyiknek a szerelőműhelyében, akár egy házőrző kutya, láncra kötve él egy dolmányos varjú (bizonyára ugyanaz a példány), és még az evezőtollai is le vannak nyírva.

Ifj. Szabó György belép a szerelőműhelybe, és összevonja szemöldökét. Pedig a munkamegosztás ideális: Sróf Istvánnak vérzik a hüvelykujja, és a láncra kötött varjú káromkodik. A szerelőműhely tulajdonosa épp egy szép, tágas ketrecet állít össze a szitkozódó madár számára azokból a sablonként használt, kilyuggatott, keskeny vaslemezekből, melyet a tőlünk 15 kilométerre és ezelőtt 39 éve létesített tésztagyárból selejteztek ki még a csődeljárás megindítása előtt, és az egyik vaslemez éles pereme sebezte meg a hüvelykujját. Mindenestre, mielőtt értesül róla, hogy a varjat az egykori iskolatárs találta az erdőben és nevelte föl, rögtön vissza akarja adni neki, még a láncot és a ketrecet is kínálja hozzá, sőt a lenyírt és gondosan megőrzött evezőtollakat is.

Kérdés azonban, hogy ifj. Szabó György szeretné-e visszakapni a madarát. Mert amíg a dolmányos varjú a Szabó család tagja volt, és nem voltak lenyírva az evezőtollai, addig Ildikó mindennap veszekedett a férjével, mert attól tartott, hogy a szabad szájú madár közelében kislányuk, Tünde is rászokik a szellentésként ropogó, durva szitkozódásra. Amióta viszont a dolmányos varjú egyszer- s mindenkorra elrepült, vége a mosolyszünetnek, sőt a hitvesi ágyban is maradéktalanul helyreállhatott volna a harmónia, ha Ildikó terhessége nem éppen ezekben a hetekben lépett volna előrehaladott stádiumba. Ildikónak, aki a második gyereket várja Gyuritól, most már nem kell attól tartania, hogy a hasában rugdaló magzat megérti és egy életre megjegyzi az ocsmány szavakat, legfőlegb csak attól, hogy túlságosan nagy lesz a korkülönbség Tündibüdi (így becézik otthon) és a kis jövevény között, aki, ha fiú lesz, az Ervin nevet fogja kapni.

Szabó Ervin, ez egy viszonylag ritka név, és jól meg lehet jegyezni. Aztán könnyen és fájdalommentesen el is lehet felejteni.

Másfelől a dolmányos varjú mégiscsak az övé, ifj. Szabó Györgyé, senki másé, és még a tésztasablonokból hegesztett vasketrec is jól jöhet. Miközben ezen gondolkozik, megáll egy mikrobusz a felső tagozat mellett, közvetlenül a kanyar után, és idős emberek kászálódnak ki belőle. Mielőtt azonban földet érne a lábuk, gyorsan elmondom, hogy a dolmányos varjú egy

kis ideig maga is az Arany Hörcsög vendége volt. Úgy röppent be az Arany Hörcsögbe, mintha ott akarná egy összegben elkölteni a szociális segílyt.

A magyar társadalomban általánosan el vannak terjedve az előítéletek, és ezek alól a dolmányos varjú sem vonhatja ki magát. Az egyik jellegzetes előítélet szerint az állat nem ember. Egy másik jellegzetes előítélet szerint az ember sem ember. 31

Amikor a dolmányos varjú megérkezett a kerthelyiségbe, először egy faágra szállt le, mint aki fogásra akarja akasztani a dolmányát (a kerthelyiség közepén áll egy hársfa), majd az asztalok között sétálgatott. Én a magam részéről meglepődtem, hogy mennyire nem fél az emberektől. Az illet azután előbb-utóbb agyonütik vagy lelövik, mert a gyanútlanság egy kicsit mindig gyanús, és a vadállatok nem remélt szelídségétől egy kicsit mindenki megvadul. Mielőtt azonban agyonütötték vagy lelőtték volna, hirtelen elhatározással felröppent Sróf asztalára a söröskorsó és az unicumos kupica közé, Sróf pedig úgy döntött, hogy bepakolja egy banános kartondobozba, hazaviszi és lenyírja az evezőtollait.

Az Arany Hörcsögben nemcsak a segílyt lehet egy összegben elkölteni, hanem a becsületes munkával keresett adóköteles jövedelmet is. Igaz ugyan, hogy újabban a segílyt is munkára foghatósággal kell megérdemelni, de mi nem arra születtünk, hogy megérdemeljük, hanem arra, hogy megszerezzük.

Állítólag egy hosszú, szőke hajszalet tartott a csőrében, amikor felröppent Sróf asztalára, de az is lehet, hogy egy piros szalag volt a tollai közé gabalyodva. Akár így volt, akár amúgy, mindkét erekye a kis Pintér Hannára emlékeztette Srófot – neki volt ilyen hosszú, szőke haja, és ez a hosszú, szőke haj volt ilyen keskeny, piros szalaggal átkötve –, aki Ildikó kislányával, Tündibündivel járt együtt az általános iskola 2sodik osztályába, a Werbőczy utcába, és akit már 3madik napja keres a rendőrség, miután hétfőn, az iskolából érkezve, elment hazulról a vegyesboltba egy zacskó köménymagért, és miután megvásárolta a köménymagot, nem tért vissza sem percek, sem órák múlva.

A keresésbe a helyi lakosság is bekapcsolódott, kivéve *ezeket*, mert *ezek* úgyis csak eltévednének az erdőben. Arról nem is beszélve, hogy az erdőben nincs vegyesbolt, ahová besunnyoghatnának azokért a féldecis ampullákért, amiket azután üresen eldobnak. *Ezek* nem találnak meg senkit és semmit. *Ezek* csak rakosgassák a felső tagozat előtt a gyeptéglákat. Így viszont ifj. Szabó György sem kapcsolódhat be a keresésbe, mert neki meg a gyeptéglák rakosgatását kell felügyelnie, pedig ő nem tévedne el az erdőben. Én azelőtt az erdőgazdaságban dolgoztam, és úgy ismerem az erdőt, mint a Suszter Laci bácsi a szerszamosfiókját.

Srófot éppenséggel a Suszter Laci bácsi példája tántorította el attól, hogy értesítse a rendőrséget vagy a szőke hajszálról, vagy a piros szalagról, vagy mindkettőről. 8 vagy 9 éve történt, vagy még régebben, hogy a Suszter

32 Laci bácsi a patakmederben (azon a részen, ahol a háború előtt állítólag volt egy vízimalom) talált egy holttestet, és volt annyira megdöbbenve, hogy telefonált a rendőrségre, a rendőrség pedig kijött a helyszínre a megyeszékhelyről. Attól kezdve a Suszter Laci bácsinak nem volt egyéb az élete, mint merő kínszenvedés: faggatták, beidéztek, gyanúsították (tényleg, cipész létére mit keresett a patakmederben?), jegyzőkönyveket írtak alá vele, úgyhogy megfogadta: legközelebb, ha egy egész hullahegyet talál, arról sem fogja értesíteni a rendőrséget. Sróf hosszasan gondolkodott: szóljon-e a rendőrségnek a gyanújelekről vagy inkább mégse? Mert ha nem szól, és kiderül, hogy szőke hajszál meg piros pántlika, abból baj lesz. Viszont ha szól, abból is baj lesz, mert elkezdene vele foglalkozni, rászállnak, hetente 3szor berángatják a megyeszékhelyre, és még a benzinköltséget sem térítik meg. Úgyhogy inkább mégsem szól.

Előkerül az a kislány gyanújel nélkül is. Akár élve, akár holtan.

Azt a hajszálat vagy pántlikát amúgy sem látta senki. Azt sem tudják, hogy ilyesmi van a világon.

De akkor mi van, ha valaki mégiscsak tud róla?

Így tehát Sróf rosszul érzi magát a bőrében. Szorong és lelkifurdalása van. Pedig máskülönben stabil, nyugis természetű ember. Szereti a rendet és az egyértelműséget. Szeret az Arany Hörcsögben 2 sőr közt 1 unicumot is fogyasztani, sőt régebben lögyakorlatokra is járt. (Újabban inkább kuglizni szeret.)

Szerencsére fölmerült annak gyanúja, hogy a Pintér Bözsi kislányát, aki hétfő délután eltűnt, *ezek* ölték meg. Félreértések elkerülése végett: nem *ezek az ezek*, hanem *azok az ezek*. Szögezzük le: ott és csak ott maradhat fenn tartósan a rend, ahol mindenki elkerüli a félreértéseket.

Ahol mindenki tudja, de még inkább, ahol mindenki mindenkivel tudatja, hogy mihez tartsa magát.

Én a magam részéről ahhoz tartom magamat, hogy egyáltalán nem biztos, hogy Hannácskát *ezek* ölték meg, mármint *azok az ezek*.

Még csak az sem biztos, hogy megölték.

Még csak az sem biztos, hogy meghalt.

Mert pl. az is lehet, hogy köszöni szépen, jól van. Tételezzük fel, hogy elszökött az apjához, aki tavaly otthagya őket, mármint az anyját és őt, és akihez Hannácska a történetek ellenére erősen ragaszkodik. Tételezzük fel, hogy az apa meglátta a kislányt az utcán, beültette a kocsijába, és hazavitte az ország túlsó szélére, ahol jelenleg lakik az új élettársával.

Tényleg, az apját megkeresték már?

Hogy is hívják azt a férfit?

Van a kislánynak mobiltelefonja?

Hogy miért nem volt nála az a kurva mobil? Mondtam már, hogy éppen csak átszaladt a vegyibe köménymagért! Aztán fogja magát, és jól eltűnik.

33

Ezért is kellene minden gyereknek mikrochipet ültetni a bőre alá! Elvégre a 21. században élünk, az Európai Unió kellős közepén! Vagy nem?

Ifj. Szabó György ekkor veszi észre, hogy a szerelőműhely hátsó részében le van terítve a betonra egy jókora gyékényszőnyeg. Az a gyékény a múltkor, amikor ő itt járt (az persze jó régen történt), még nem volt itt. Sróf azzal a gyékénnyel valamit el szeretne takarni. Valami takargatnivalója van. Mire kell gondolnunk, ha kiderül, hogy a gyékény alatt frissen van betonozva a padló, és az udvar végében, komposztálásra váró szerves hulladék alatt betontörmeléket találunk a műhely hátsó részéből?

Sróf követi a szemével az egykori jó barát pillantását, és elsápad.

Talán nem is az erdőben kellene keresnünk azt az eltűnt kislányt. És nem is az ország túlsó szélén, ahol az apja lakik állítólag.

Itt azért mindenkire oda van figyelve.

Most elsősorban arra van odafigyelve, hogy a felső tagozat mellett, közvetlenül a kanyar után, megáll egy mikrobusz, és idős emberek kászálódnak ki belőle. Valami nagyon furcsa nyelven beszélnek, amiből néha mintha megértenénk valamicskét, de inkább csak az égvilágon semmit.

Ezek svédek. Vagy norvégok. Vagy izlandiak.

Csak az a furcsa, hogy *ezek* majdnem teljesen úgy néznek ki, mint az itteni nyugdíjasok. Még a nadrágszáruk is pontosan úgy van felgyűrődve.

Csak azt tudnám, hogy *ezeknek* mi keresnivalójuk van ezen a földön és köztünk itt a településen!

Ne tudd meg! Tudd meg! Tudd meg, hogy *ezek* nem *ezek*.

Hanem?

Ezek a mi baden-württembergi vendégeink. Itt születtek a településen. Itt jártak óvodába, iskolába. Innen telepítették ki őket. *Ezek* az utolsó generáció, amelyik még emlékszik ránk.

Na és? Most akkor hazajönnek meghalni?

Most akkor hazajönnek, hogy fölvirágoztassák a települést? Befektetnek? Beruháznak? Lesz majd itt egy gumigyár? Fog épülni egy wellnessparadicsom? Vagy talán gondolkodjunk inkább krematóriumban? Egy krematórium, ahol jutányosabb áron égetik el a hullát, mint Debrecenben, idegenforgalmi vezetettségként is számottevő lehetne!

Baden-württembergi vendégeink nyitják a kiskaput, és becsoszognak Srófék udvarába. Pajti a lánc végén úgy ugat, ahogy a torkán kifér, de csak ugatni tud, mert annyi mozgástere sincs neki, mint a leköszönő vidékfejlesztési miniszternek. Az előbb elfelejtettem mondani, hogy Srófnak felesége is van, pedig a Marika még almás pitét is sütött, pont most lett vele készen. Úgyhogy éppen jókor jöttek a nyugatnémet rokonok. Azt is elfelejtettem mondani, hogy az egyik baden-württembergi vendégünket Srófnak hívják. Ez a neve: Sróf. Sróf János. Leírva persze nem így van, hanem úgy, hogy Schroff (Johann Schroff), de az már mindegy. Schrófné Marika háta mögött igényesen díszített falvédőt látunk versikével, melyben a „kocsma” szó rímel arra, hogy „kucsma”, ez utóbbi állító, előbbi pedig tagadó értelmű mondatban.

Schróf megmutatja Schroffnak a házat és a szerelőműhelyt, benne a dolmányos varjúval és Szabó Gyurival. Ezt úgy mutatja be, hogy „ő a legjobb barátom” (biztosan felhajtotta a gyékényt, amíg egyedül hagytuk, de az arc kifejezése alapján nem állapíthatjuk meg, mit látott alatta), a varjúról pedig annyit mond, hogy ez egy lelenc, pontosabban egy „lelencfiók”. A varjú, tiltakozásul a megnevezés ellen, ismételten káromkodik, amivel részint megnevetteti, de részint meg is botránkoztatja baden-württembergi vendégeinket. Tartozik a társasághoz egy harminc év körüli magyar fiatalember is, aki egyfelől teológus vagy hitoktató lehet, másfelől nemrég köthetett ismeretséget Németországba szakadt egykori honfitársainkkal, mert az imént még arról faggatta őket, hogy ők is katolikusok-e, rendszeresen járnak-e templomba, és csakugyan hisznek-e Istenben.

Most azonban ő van a leginkább megbotránkozva, olyannyira, hogy befogja a fülét, úgyhogy átmenetileg nem kérdezősködik. De aztán, visszatérve a kocsmához és a kucsmaához, ő lesz az első, aki meg fogja kóstolni Marika sokak által emlegetett almás pitétjét, és teli szájjal aziránt érdeklődik majd: vajon Johann Schroff gyerekei, valamint unokái és dédunokái vallásos nevelésben részesülnek-e, és ha igen, akkor vajon rendszeresen járnak-e templomba?

Ez lesz a Pintér Bözsi volt élettársa, aki tavaly otthagya őket, és most a kislány nála van.

Hát te tisztára hülye vagy. Nem látod, hogy ez egy pap? Egy papnak nem lehet gyereke.

Felesége, az nem lehet. Gyereke, az lehet neki.

Srófné Marikát a műanyag-feldolgozó üzem foglalkoztatja. Jelenleg éjszakai műszakban dolgozik, de már nem sokáig, mert egyre többet van betegállományban, és a műanyagtól annyira le van gyengülve, hogy nem bírja a bálázást. Valami gyulladás van a szervezetében, de mindig másvalamije van begyulladva: kedden az ízületei, csütörtökön a hasnyálmirigye. Rákja is volt már, de megműtötték, és egy árva szóval sem panaszkodik arról,

hogy ne érezne teljes értékű nőnek magát. A jobb karját nehezebben mozgatja, mint azelőtt, amikor még egészséges volt, viszont a megmaradt izmokat rendszeres testgyakorlással erősíti. A műanyag-feldolgozó üzem kiemelten környezettudatos vállalkozás, mely nélkül belefulladásunk műanyag hulladékainkba, és kiemelt állami támogatást érdemel. A megye minden részéből, az egész kistérségből, sőt még a fővárosból is érkeznek iskolai osztályok tanulmányi kirándulás keretében, hogy a tanulók saját szemükkel győződjhessenek meg róla: a gépek fogai közt, melyek mintha kisbolygókat és kialvó csillagokat őrlnének tengerfövennyé, miképpen őrlődnek föl a szelektíven gyűjtött pillepalackok és mackó formájú mézes bödönök.

A kiskorú látogatók és a pedagógusok (előzetes bejelentkezés után, a délelőtti műszak végén, 12 és 14 óra között) végül kapnak ajándékba egy-egy marékkal azokból a könnyű, halvány gömböcskékből, amiké átalakul az örlemény, és amelyeket aztán ezerféleképpen hasznosíthatunk.

Ezek a gömböcskék néha titokzatos módon kiszabadulnak, és olyankor beborítják a tájat, akár egy évszaktól független, lokális hóvihár. Ott gubbasztanak a háztetőn, az ereszcsonornán, a kútfedélen. Rátapadnak a falevelekre. Fennakadnak a pókhálón és a darázs potrohán. Gyűléseznek a tök és a krumpli tövében. Ők tárolták valaha régen a mi ásványvizünket és kannás borunkat, ők voltak a lavórjaink és a fogkeféink.

Ez történik, ez termelődik a műanyag-feldolgozóban délelőtt és délután. Bezeg az éjszakai műszakban, hej, mennyire más az élet! Éjjel olyan szagot lehel a műanyag-feldolgozó, mintha a világ egy odvas foggá alakult volna át, vagy mintha a pokol egyik melléküzemága felköltözött volna a föld felszínére, és az ördögök műanyag hulladékkal fűtenék a kárhozottak számára a kazánt. Hajnaltájban hangulatos kis fekete pernyedarabkák szállingóznak, pilinkéznek. Úgy elfedik halványsárgára vagy fehérre sikerült nappali testvércéket, mint kakaó a tejbegrízt.

Az önkormányzat és a vezetőség egybehangzóan cáfolja, hogy éjszánként a műanyag hulladék eltüzelésére kerülne sor. Aki ilyesmit híresztel, az nemcsak antidemokratikus, hanem gyengeelméjű is. A műanyag-feldolgozó rendszeres ellenőrzés alatt áll, és a rendszeres ellenőrzés eddig még egyszer sem talált a hulladék eltüzelésére utaló jeleket. Az állítólagos pernye és bűz azzal magyarázható, hogy ízlésekkel és pofonokkal nem lehet vitatkozni, a rákos megbetegedések gyakorisága pedig azzal, hogy az emberek gyakrabban járnak szűrővizsgálatra, mint azelőtt, amikor egyszerűen csak úgy fogták magukat, és rák ide, rák oda, leköltöztek Vakondországba deszkát árulni.

Arról, hogy sej, mennyire más a napirend az éjszakai műszakban, mint mondjuk a délelőttiben, Srófné Marika beszélhetne bővebben, de ő már csak azért is befogja a száját, mert szégyelli, hogy elől hiányzik két foga, és nincs pénze megcsináltatni.

36 Ifj. Szabó György, vagyis nekem Gyuri (mert hiszen tizenöt évvel idősebb volnék nála, és kisgyerekkora óta ismerném, ha létező személy volna) lenyűgözve bámulja a láncra vert madarat. Nem is figyel oda, mit beszélnek és miről hallgatnak baden-württembergi vendégeink. Most éppen egy szót sem szólnak, mert a Marika frissen sült almás pitétét majszolják. Csak a magyar fiatalember, akit Pintér Hanna édesapjának hittünk, faggatja teli szájjal az idős embereket, hogy hallottak-e már Newman bíborosról, akit a pápa rövidesen boldoggá fog avatni. És amikor a nyammogó kopasz vagy ősz fejek vízszintesen elfordulnak jobbra-balra, akkor a fiatalember, még mindig teli szájjal, elmagyarázza nekik, hogy Newman bíboros különös erővel érezte át a teremtőjétől elszakadt bűnös ember kilátástalan helyzetét, és az Igazságot mindig nagy kezdőbetűvel írta, noha tisztában volt vele, hogy a mégoly nagy kezdőbetűvel írt Igazság is nem kis részben kicsúszik az Objektivitás ellenőrzése alól.

Mindezt az én légből kapott Gyurikám elengedi a füle mellett. Ő csak a dolmányos varjat nézi. Azaz most már én nézem a dolmányos varjat az ő szemével. Egyre közelebb és közelebb hajolok a nem létező varjúhoz, ehhez a megnyesett szárnyú fikcióhoz. Ha leírnám a külsejét, akkor egy másik, teljesen érdektelen varjún végzett megfigyeléseimet lopnám el önmagamtól; és ha megpróbálnám rekonstruálni azt az eseményt, amelynél ott volt, amikor az bekövetkezett, amennyiben csakugyan bekövetkezett, akkor olyan bűnügyi történetet konstruálnék, amelyben minden összefüggés fontos lenne, csak az volna lényegtelen, hogy: mi a bűn és milyen a bűnös ember?

A dolmányos varjúnak fogalma sincs róla (mert hiszen idegenek tőle a fogalmak), milyen a bűnös ember és mit jelent bűnösnek lenni, jelenlétével mégis valamiféle magyarázatot ad rá. A dolmányos varjú, ha kis mértékben és csekély formátumban is, a kivételes állapotot testesíti meg. A kivételes állapot politikai fogalom, de most – a jelen történet hátralevő néhány sorában – kiterjesztem a politikamentes, banális hétköznapiakra is. A kivételes állapot mindig izgalmasabb, energiával telítettebb, mint a szabályos. Ami szabályos, az nem bizonyít semmit; a kivétel viszont nemcsak erősíti a szabályt, hanem egyáltalán, a szabály csakis a kivételből táplálkozik, annak jóvoltából állhat fenn. A kivételes állapotban a reálisan létező élet ereje áttöri a gépiessé merevedett szabályok kérgét.

Ebben az állapotban – mely Newman bíboros kora óta annyira megszokottá vált, annyira áttörte a reálisan létező erővel az összes elgondolható burkot és kérget, hogy ma már a szabályos érződik kivételesnek – a dolmányos

varjú minden egyes mozdulata, minden egyes tollpíhéje azt a dilemmát sugallja nekünk, mely egy életen át foglalkoztatta a bíborost, és Ildikó férjében is fölrémlett egy pillanatra.

És ezzel a pillanattal a történet végéhez érkezünk. A kivételes állapot megtestesítése után már csak az van hátra, hogy elvégezzem 37 azt az ilyenkor szokásos, jóformán kötelező rendrakást, mely nélkül mind a szerző, mind pedig az olvasó elégedetlenül állna fel az utolsó bekezdés mellől.

Baden-württembergi vendégeink visszaülnek a mikrobuszba, mely kiviszi őket a régi katolikus temetőhöz, ahol utánanézhhetnek, megvannak-e még a gót betűs háború előtti sírkövek. Utána engesztelő szentmisén vesznek részt a helybeli templomban; de az is lehet, hogy a mikrobusz vacsorázni viszi őket a megyeszékhelyre, mert ott aztán üzemel vendéglő, nem is egy.

A Newman bíborost emlegető fiatalemberrel, őszintén szólva, nem tudom, mi lesz. Legyen vele az, hogy délután órát vagy szakkört tart a felső tagozat földszintjén, és akkor ő az új fiú a tantestületben, akit még nem mindenki ismer, noha egy kicsit már oda van rá figyelve; de az is lehet, hogy még mindig almás pitét fogyaszt.

Ifj. Szabó György, amikor egyedül marad Sróf szerelőműhelyében, megállapítja, hogy a gyékény alatt mintegy asztallap nagyságú felületen friss a betonozás. Most már biztosra veszi, hogy Srófnak valami takargatnivalója van. Fejét vakarja, homlokát ráncolja, száját húzza. Végül köszönés nélkül kimegy az utcára, és a mobiltelefonján felhív egy számot; de az lehet, hogy őt hívják a mobilon, és a szomszédasszony arról értesíti, hogy Ildikó rosszul van, be kellene vinni a szülészetre (az is a megyeszékhelyen található), ahol még a mai nap folyamán világra jön Szabó Ervin.

Pintér Hanna, noha kétségkívül friss betonozást rejteget a gyékény, nem fekszik a betonréteg alatt, ugyanis ebben a percben, amikor ezeket a sorokat írom egy zöldfedeles füzetbe, Pintér Hanna egyáltalán nem fekszik, hanem szaladgál és nevetgél. Tudniillik Pintér Hanna meglógott hazulról, és jelenleg a nap 24 órájában lóg, mert aki lóg, az akkor is lóg, amikor szaladgál és nevetgél.

Hétfő délután, amikor Pintér Hanna kilépett a vegyesboltból a közménymaggal, a településre érkezett egy használtan vásárolt, ám egyébként jó állapotban levő személygépkocsi, melyet Kávás Zoltán 17 éves középiskolai tanuló vezetett, miután szülei, akik 2 gyermekükkel együtt az év elején költöztek a településről a megyeszékhelyre, csak most utazhattak el Tunéziába egy rendkívül kedvező 2 személyes ajánlattal, és a kislányt, Kávás Anitát a 10 évvel idősebb Zoltánra bízta, akinek már van korengedményes jogosítványa,

vagy ha nincs, akkor is ügyesen, balesetmentesen tud vezetni, amit azzal is bizonyít, hogy hétfő délután autós kirándulást rendez a kishúgának, aki a közös gyerekkor szép emlékekben gazdag főutcáján megpillantva a vegyesboltból hazafelé siető egykori iskolatársat és közeli barátnőt, beülteti
38 maga mellé a hátsó ülésre, és arra kéri, jöjjön át hozzá a megyeszékhelyre játszani, sőt nála is alhat. Ezt követően Pintér Hanna nemcsak ott aludt Anitaéknál, anélkül, hogy szólt volna édesanyjának vagy bárki másnak, hanem másnap, sőt 3madnap is az egész időt a Kávás család otthonában tölti játékokkal és egyéb haszontalanságokkal.

Igazán szólhattak volna Pintér Hanna édesanyjának, de tudták, hogy az édesanya úgysem engedné el Hannát, ezért inkább nem szóltak.

Most az a fontos, hogy a kislány köszöni szépen, jól van, és még a köménymag is ott van a zsebében a visszajáró aprópénzzel együtt; de az is lehet, hogy a szép kora őszi napsütésben kisétált az erdő szélére, és ott hipp-hopp, abrakadabra, átváltozott lelencfiókká vagy őzgidává, mint a Grimm-testvérek mesegyűjteményében az egyik gyerekhős, vagy pedig egyszerűen csak elcsavargott, és belefulladt a Tümpinek vagy Trümpinek nevezett bányatóba. Ha pedig így áll a dolog, akkor ma délután fognak rábukkanni a kis holttestre, ugyanabban az órában, amikor egy másik, még kisebb élő test világra jön a hozzánk legközelebb eső szülészetén; és bűncselekmény hiányában senki ellen sem fog eljárás indulni.

A dolmányos varjat a már sokszor emlegetett ifj. Szabó György leoldja a láncról (Pajti most nem ugat, Pajti vidáman csóválja a farkát), és belerakja ugyanabba a banános kartondobozba, melyben a madár az Arany Hörcsögből a felső tagozat melletti szerelőműhelybe érkezett, majd pedig hazaviszi, noha tisztában van vele, hogy Ildikó, aki bármelyik percben szülhet, ennek a legkevésbé sem fog örülni; de az is lehet, hogy nem a kartondobozba rakja be, hanem kiengedi az utcára, ahol a dolmányos varjú a két megnyesett szárnyával csapkodott, a két kötetlen lábával lépkedett, míg egy autó el nem gázolta, vagy, ami még valószínűbb, valaki agyonütötte vagy lelőtte, amint az a kivételes állapot megtestesítőjével történik szabály szerint.